

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 19 Ocak 2012
Nr. Ref.: RK187/11

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Dava No: KI 62/11

Başvurucu

Çlirim Grezda

Kosova Yüksek Mahkemesi'nin Pn. nr. 181/2011 sayı ve 31 Mart 2011 tarihli kararının Anayasaya uygunluğunun değerlendirilmesi

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Aşağıdaki yapıdadır:

Enver Hasani, Başkan
Kadri Kryeziu, Başkanvekili
Robert Carolan, Yargıç
Altay Suroy, Yargıç
Almiro Rodrigues, Yargıç
Snezhana Botusharova, Yargıç
Ivan Čukalović, Yargıç
Gjyljeta Mushkolaj, Yargıç
Iliriana Islami, Yargıç

Başvurucu

1. Başvurucu, Yakova mukimi Bay Çlirim Grezda'dır.

İtiraz edilen karar

2. Başvurucu, kendisine 4 Nisan 2011 tarihinde teslim edilen Kosova Yüksek Mahkemesi'nin Pn. nr. 181/2011 sayı ve 31 Mart 2011 tarihli kararına itiraz etmiştir.

Dava konusu

3. Başvurucu, Yüksek Mahkeme kararının Kosova Cumhuriyeti Anayasası'nın (bundan sonra "Anayasa" şeklinde anılacaktır) 21. maddesi [Genel Esaslar], 23. maddesi [İnsan Onuru], 29. maddesi [Özgürlük ve Güvenlik Hakkı] ve 31. maddesi [Adil ve Tarafsız Yargılanma Hakkı] ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin (bundan sonra AİHS şeklinde anılacaktır) 6. maddesine aykırı olduğunu ileri sürmüştür.
4. Başvurucu devamında, "*çalışma imkanım olmadığı için kişisel gelirim yoktur*" diyerek AİHS 1. ek protokolünün 1. maddesinin ihlal edildiğini ileri sürmüştür.
5. Başvurucu, Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi'nden (bundan sonra "Mahkeme" şeklinde anılacaktır), geçici tedbir kararı alıp polisin web sayfasından kendisiyle ilgili basın açıklamasını geri çekmesinin emredilmesini talep etmiştir.

Yasal dayanak

6. Anayasanın 113.7 maddesi, 03/L-121 sayılı Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasanın 22 ve 27. maddeleri ve Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (bundan sonra "İçtüzük" şeklinde anılacaktır) 54, 55 ve 56(2) kuralı.

Davanın Mahkeme'ye geliş biçimi

7. Başvurucu 5 Mayıs 2011 tarihinde Mahkeme'ye başvurmuştur.
8. Mahkeme Başkanının 4 Temmuz 2011 tarih ve GJR 62/11 sayılı emirnamesiyle Yargıç Kadri Kryeziu raportör yargıç olarak görevlendirilmiş, Başkanın aynı tarih ve KSH 62/11 sayılı kararı ile Yargıç Altay Suroy başkanlığında yargıçlar Enver Hasani ile Ivan Čukalović'ten oluşan Ön İnceleme Heyeti tayin edilmiştir.
9. Mahkeme, 9 Ağustos 2011 tarihinde Yüksek Mahkeme ile İpek Bölge Savcılığına başvur ile ilgili bildirimde bulunmuştur.
10. Ön İnceleme Heyeti, Raportör Yargıcın raporunu 25 Kasım 2011 tarihinde görüştüktan sonra Mahkeme Heyetine istemin kabul edilmezliğine ilişkin öneri sunmuştur.

Olguların özeti

11. İpek Bölgesi Kamu Savcısı, başvurucu ve iştirakçilerinin soyguna katıldıkları şüphesiyle Kosova Ceza Yasasının (bundan sonra KCY şeklinde anılacaktır) 23. maddesiyle ilgili olarak 256.1 maddesi uyarınca 16 Şubat 2011 tarihinde soruşturma başlatma kararı almıştır (PP.nr 60/11 ve PPM – nr. 12/11 sayılı kararlara).
12. Kamu Savcısı 16 Şubat 2011 tarihinde KCY 23. maddesiyle ilgili olarak 256.1 maddesi uyarınca başvurucunu suç işlediği şüphesi ile hakkında tutuklama emrinin çıkartılmasını talep etmiştir.
13. İpek Bölge Mahkemesi, KCY'nin 281 (1) maddesi uyarınca 16 Şubat 2011 tarihinde başvurucu hakkında bir aylık tutuklama kararı almıştır (PPQ. Nr. 29/11 ve PPMQ. Nr.

10/11 sayılı karar). Başvurucu, İpek Bölge Mahkemesi Mahkeme Heyeti nezdinde bu karara karşı itirazda bulunmuştur.

14. Başvurucu, 9 Mart 2011 tarihinde derhal tahliyesini talep etmiştir.
15. Kamu Savcısı, soruşturmayı tamamlayamadığı ve başvurunun tutukluluk halinin devamı için hukuki gerekçesi olduğundan tutukluluk süresinin uzatılması için 11 Mart 2011 tarihinde İpek Bölge Mahkemesi Mahkeme Heyetine başvurmuştur.
16. İpek bölge Mahkemesi başvurunun 9 Mart 2011 tarihli istemini yerinde bulmayarak reddetmiş, KCY'nin 281 (1) maddesine dayanarak tutukluluk hali süresini iki ay daha uzatarak Kamu Savcısının talebini onamıştır (KP. nr. 36/11 sayılı karar). Başvurucu, bu karara karşı Yüksek Mahkeme nezdinde itirazda bulunmuştur.
17. Yüksek Mahkeme, 31 Mart 2011 tarihinde başvurunun itirazını yerinde bulmayarak reddetmiş, *"mevcut davada tutukluluk süresinin uzatılması için hukuki gerekçe bulunmaktadır ve ilk derece mahkemesi tutukluluk süresinin uzatılmasına ilişkin gerekçeleri somut bir şekilde ortaya koymuştur"* açıklamasına yer vermiştir (Pn. Nr. 181/2011 sayılı karar).
18. Soruşturmaya ara verildiği için Kamu Savcısının talebi üzerine İpek Bölge Mahkemesi 13 Nisan 2011 tarihinde başvurunun tutukluluğuna son vermiş derhal tahliyesini emretmiştir.

Başvurucunun iddiaları

19. Başvurucu şu iddiaları ileri sürmüştür:
  - a. Kendisinin suç işlediğine ilişkin sağlam bir şüphe olmadığı için Bölge Mahkemesinin hakkındaki tutukluluk kararının hukuki gerekçesi yoktu;
  - b. Soruşturmayı başlatma kararı çıkartıldığı anda gecikme olmadan başvurucuya teslim edilmemiş ve hakkındaki somut suçlamalardan haberdar olmamıştır.
  - c. Kosova Polisi tarafından basına verilen ve Kosova Polisi web sayfasında yayımlanan duyuru ile onuru, prestiji ve saygınlığı ihlal edilmiştir.

İstem kabul edilirliliğinin değerlendirilmesi

20. Yüksek Mahkeme'nin 31 Mart 2011 tarihli kararında ilk derece mahkemesinin başvuru hakkında tutukluluk süresinin uzatılmasına ilişkin kararda sarih gerekçeler ortaya koyduğu gerekçesi ile başvurunun itirazını yerinde bulmayarak reddetmesi ile Anayasanın 21. maddesi [Genel Esaslar], 23. maddesi [İnsan Onuru], 29. maddesi [Özgürlük ve Güvenlik Hakkı] ve 31. maddesi [Adil ve Tarafsız Yargılanma Hakkı] ve AIHS'nin 6. maddesi ile güvence altına alınan haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.
21. İsteme ilişkin karar alabilmesi için Mahkeme, öncelikle Anayasa'da belirtilip Yasa ve İçtüzükte vurgulanan kabul edilirlilik koşullarının yerine getirilip getirilmediğini değerlendirmek durumundadır.
22. Anayasa Mahkemesi bununla ilgili olarak başvurunun, Anayasa ile güvence altına alınan haklarının ihlal edilmediği müddetçe hukuk mahkemelerinin olguları veya yasaları yanlış uyguladıklarına ilişkin şikayette bulunamayacağını tespit etmiştir.

23. Bununla ilgili olarak Anayasa Mahkemesi, hukuk mahkemelerince alınan kararların ele alındığı temyiz mahkemesi olmadığını hatırlatır. Usul ve maddi hukukun ilgili kurallarını yorumlayıp uygulamak ilk derece mahkemelerin görevidir. (bkz. *mutatis mutandis* Garcia Ruiz – İspanya [GC] 30544/96 davası AİHM 1999-I tarihli kararı 28. Maddesi).
24. Anayasa Mahkemesi, delillerin diğer mahkeme ile organlar nezdinde doğru sunulup sunulmadığını ve başvurucuya adil yargılama yapılması anlamında usullerin, bir bütün olarak ele alındığında, gerektiği şekilde uygulanıp uygulanmadığını değerlendirebilir (bkz. *mutatis mutandis*, Edwards – Birleşik Krallık 13071/87 sayı ve 10 Temmuz 1991 tarihli kabul edilmiş dava başvurusu hakkında Avrupa İnsan Hakları Komisyonunun Raporu vb.)
25. Mevcut davada Yüksek Mahkeme'nin Pn. Nr. 181/2011 sayı ve 31 Mart 2011 tarihli kararında “*mevcut davada tutukluluk süresinin uzatılması için hukuki gerekçe bulunmaktadır ve ilk derece mahkemesi tutukluluk süresinin uzatılmasına ilişkin gerekçeleri somut bir şekilde ortaya koymuştur*” tespitine yer verildiği görülmektedir.
26. Bu çerçevede Mahkeme, Yüksek Mahkeme kararının, herhangi nedenden dolayı keyfilik ve haksızlıktan dolayı lekelendiği ve de başvurucunun atıfta bulunduğu anayasal hakların ihlal edildiği tespitinde bulunmamıştır (bkz. *mutatis mutandis*, Shub – Lituanya davası ile ilgili AİHM'nin 17064/06 sayı ve 30 Haziran 2009 tarihli kabul edilmezlik kararı ve Vanek – Slovakya Cumhuriyeti 53363/99 başvurusuna ilişkin 31 Mayıs 2005 tarihli AİHM kararı).
27. Bu koşullarda İçtüzüğün 36 (1.c) kuralına göre istem mesnetsidir. Söz konusu kural şunu belirlemiştir: *Mahkeme istemleri yalnız şu hallerde görüşebilir: c) İstem açık bir şekilde isnat edildiği zaman.*
28. Sonuç olarak başvurucunun bu başvurusu kabul edilmez olarak reddedilmelidir.

Geçici tedbir istemini değerlendirilmesi

29. Başvurucunun geçici tedbire ilişkin Mahkemeye sunduğu istemiyle ilgili olarak Mahkeme, Yasanın 27. maddesine ve İçtüzüğün 54 (1). kuralına atıfta bulunmak ister. Söz konusu madde ve kural, Mahkemede görüşülmesi devam eden ve usul ve esasla ilgili bir karar alınmamış olduğu süre içerisinde başvurucunun geçici tedbir talebinde bulunabileceğini öngörmüştür. Ancak, istemin kabul edilmezliği tespit edildiği göz önünde bulundurulduğunda, başvurucu, İçtüzüğün 54 (1). kuralına göre geçici tedbir isteminde bulunamaz.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

İçtüzüğün 36 (1.c) 54 (1) ve 56 (2) kuralına dayanarak Anayasa Mahkemesi'nin 25 Kasım 2011 tarihli duruşmasında oybirliğiyle:

- I. Geçici tedbir isteminin REDDİNE,
- II. İstemin kabul edilmez olarak REDDİNE karar verilmiştir.
- III. İşbu karar Yasanın 20.4 maddesine uygun şekilde taraflara bildirilip Resmi Gazetede yayımlanır.
- IV. Karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Kadri Kryeziu, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza